

**Stanowisko
Zgromadzenia Ogólnego
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 7 czerwca 2019 r.**

w sprawie: **potrzeby przygotowania i uruchomienia operatora zajmującego się zagospodarowaniem terenów zdegradowanych przez przemysł, w tym stanowiących miejsce deponowania odpadów niebezpiecznych**

W odniesieniu do ustaleń z posiedzenia sejmowej podkomisji nadzwyczajnej ds. polityki energetycznej UE Komisji ds. Unii Europejskiej (Zabrze, 6 maja 2019 r.) dotyczących propozycji sformułowania dezyderatu do Rządu RP w sprawie powołania podmiotu zajmującego się rewitalizacją i rekultywacją terenów zdegradowanych, Zgromadzenie Ogólne Śląskiego Związku Gmin i Powiatów popiera inicjatywę powołania operatora – podmiotu, który w interesie publicznym byłby odpowiedzialny za kompleksowe i zintegrowane prowadzenie procesu recyklingu zdegradowanych przestrzeni poprzemysłowych w województwie śląskim.

Problematyka gospodarczego przywrócenia terenów poprzemysłowych do obiegu społeczno-gospodarczego w województwie śląskim jest jednym z ważniejszych, dotychczas nierozwiązanych wyzwań regionalnych, które w wyraźny sposób oddziałuje na osłabienie konkurencyjności gospodarczej miast i gmin regionu oraz wpływa negatywnie na aspekty środowiskowe, krajobrazowe i estetyczne. Podkreślić należy także, że dotychczasowe doświadczenia wielu gmin województwa śląskiego (oraz konkluzje dotyczące tej problematyki w regionalnym dokumencie strategicznym pn. „*Śląskie 2020+*”) wskazują, że na zdegradowanych, nieużytkowanych gospodarczo obszarach poprzemysłowych coraz częściej dochodzi do nielegalnego składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, tworzących realne zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców.

W związku z powyższym Zgromadzenie Ogólne Śląskiego Związku Gmin i Powiatów z całą mocą podkreśla pilną potrzebę jakościowego podejścia do problematyki rozwoju regionu, której wyrazem powinno być przełamywanie dotychczasowych barier instytucjonalnych, formalno-prawnych i finansowych i utworzenie podmiotu skutecznie przywracającego zdegradowane obszary poprzemysłowe w szczególności do obrotu gospodarczego. Należy zwrócić uwagę na dobre praktyki i doświadczenia funkcjonowania podobnych operatorów (spółek) zajmujących się zagospodarowaniem obszarów poprzemysłowych w regionach o podobnych problemach, w tym m.in. NRW.URBAN w Nadrenii-Westfalii (Niemcy) czy SPAQuE w Walonii (Belgia), jednocześnie uwzględniając pewne warunki minimalne dla skuteczności funkcjonowania takiego podmiotu w realiach województwa śląskiego, tj.:

- a) dysponowanie wielodyscyplinarnym zespołem specjalistów z zakresów: prawa, środowiska, gospodarki, planowania przestrzennego, architektury, w tym architektów środowiska, zarządzania, etc. (kompleksowego opisu kompetencji osób zajmujących się problematyką zagospodarowania obszarów przemysłowych dostarczają wnioski z projektu pn. „*COBRAMAN Menadżer ds. koordynacji działań rewitalizacyjnych terenów przemysłowych*” realizowanego przez Miasto Bydgoszcz w 2012 r.);
- b) zdolność do realizacji długofalowych, zintegrowanych i wielosektorowych przedsięwzięć;
- c) umiejętność realizacji przedsięwzięć o charakterze rynkowym i zdolność do współpracy z przedsiębiorstwami;
- d) zdolność do współpracy z innymi podmiotami sektora publicznego – w tym szczególnie z samorządami lokalnymi i samorządem województwa;
- e) dysponowanie własnymi środkami finansowymi oraz umiejętność montażu różnych środków finansowych (ze względu na fakt, że finansowanie zagospodarowania obszarów przemysłowych zdecydowanie przekracza możliwości jednostek samorządu lokalnego);
- f) wrażliwość na specyfikę obszarów przemysłowych i ich kulturowej wartości dla tożsamości regionu;
- g) otwartość na rozszerzenie swojego funkcjonowania i transferu know-how także na obszary o podobnych problemach poza województwem śląskim (np. dawne zagłębie węglowe Wałbrzych-Nowa Ruda).

Jednocześnie pragniemy zauważyć, że efektywne zagospodarowanie terenów zdegradowanych przez przemysł leży przede wszystkim w gestii podmiotów sektora publicznego, które działając w porozumieniu z przedstawicielami pozostałych sektorów: społecznego i gospodarczego powinny uzgadniać kierunki i charakter ponownego zagospodarowania poszczególnych terenów (np. produkcyjne, ekologiczne, krajobrazowe, kulturowe). Ze względu na fundamentalne znaczenie interesu publicznego, przy jednoczesnej potrzebie włączenia podmiotów gospodarczych do procesów recyklingu i rewitalizacji przynajmniej części obszarów zdegradowanych, ewentualne powierzenie instytucji funkcji operatora istniejącym obecnie instytucjom o charakterze typowo badawczym obciążone byłoby naszym zdaniem istotnym ryzykiem.

Burmistrz Miasta
Gabriele Staszkiwicz
Gabriele Staszkiwicz

Przewodnicząca
Zgromadzenia Ogólnego